

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalaujant, kad nusikaltėlis atlygintų žalą? (Pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Paprastai kompensacijos turi būti prašoma baudžiamajame procese. Šiuo tikslu iki tyrimo etapo pabaigos turite informuoti kriminalinės policijos tarnybas arba prokuratūrą, kad norite pateikti prašymą dėl kompensacijos, o tai galite padaryti, pavyzdžiui, pateikdami pareiškimą. Kai gausite pranešimą apie kaltinamajam pareikštus kaltinimus, turėsite 20 dienų ieškiniui pateikti.

PASTABA. Civiliniams ieškiniams dėl kompensacijos netaikomi specialūs formalumai, o tais atvejais, kai reikalaujama mažesnės nei 5 000 EUR sumos, prašymą galite pateikti pats.

Teismas nusikaltėliui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltėlis sumokėtų?

Jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo savanoriškai nemoka kompensacijos, kurią jam nurodyta sumokėti, turėsite prašyti išduoti vykdomąjį raštą, t. y. prašyti teismo įsikišti – areštuoti turtą, banko sąskaitas, transporto priemones ar kitą turtą, kad būtų užtikrintas kompensacijos sumokėjimas.

Jei nusikaltimą padaręs asmuo nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Taip, smurtinio nusikaltimo atveju, dėl kurio labai pablogėjo jūsų gyvenimo lygis ir gyvenimo kokybė, o nusikaltėlis negali sumokėti kompensacijos.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Taip, kai nusikaltėlis neišgali sumokėti tokios kompensacijos, esate smurtinio nusikaltimo auka ir jeigu dėl to labai pablogėjo jūsų gyvenimo lygis ir gyvenimo kokybė.

Teisę į kompensaciją iš valstybės turi šie asmenys:

- dėl smurto sunkų kūno sužalojimą (t. y. sukeltą nuolatinę negalią, laikiną visišką negalią bent 30 dienų arba mirtį) patyrę asmenys;
- nukentėjusiojo mirties atveju – asmenys, kuriems pagal įstatymą suteikta teisė į išlaikymą, pavyzdžiui, vaikai, ir asmenys, gyvenantys kartu su nukentėjusiuoju;
- asmenys, kurie padėjo aukai arba bendradarbiavo su valdžios institucijomis užkertant kelią nusikaltimui arba nustatant ar suimant nusikaltėlį, kiek tai susiję su jų dėl to patirta žala.

PASTABA. Seksualinių nusikaltimų atvejais negali būti reikalaujama nuolatinės ar laikinos negalios bent 30 dienų. Ši išimtis pateisinama tuo, kad, nors dėl tokio pobūdžio nusikaltimų paprastai nėra neįmanoma dirbti bent 30 dienų, kompensacija vis tiek yra pateisinama dėl nusikaltimo sunkumo.

Prašymą sumokėti kompensaciją galima paduoti per vienus metus nuo nusikaltimo padarymo dienos, o jei iškeliami baudžiamoji byla – per vienus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo byloje. Aukos, kurios nusikaltimo padarymo metu buvo nepilnamečiai, gali pateikti prašymą dėl kompensacijos iki vienerių metų nuo dienos, kurią jie tampa pilnamečiais.

Ieškiniiai turėtų būti teikiami užpildant Nusikaltimų aukų apsaugos komisijos (Comissão de Proteção de Vítimas de Crime) interneto svetainėje pateiktą [internetinę formą](#).

Reikalavimas atlyginti žalą teikiamas nemokamai.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltimą padaręs asmuo nenuteisiamas?

Išimtiniais atvejais, kai padarytas sunkus nusikaltimas (žr. pirmiau) ir kai nusikaltėlis nežinomas.

Jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra teisiamas ir išteisinamas, paprastai neturite teisės į kompensaciją.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol bus priimtas sprendimas dėl mano pateikto reikalavimo dėl kompensacijos?

Jei esate smurto šeimoje auka, turite teisę gauti pinigines išmokas iš valstybės visais atvejais, kai dėl nusikaltimo jums kyla didelių finansinių poreikių.

Skubios išmokos prašymai turėtų būti teikiami užpildant Nusikaltimų aukų apsaugos komisijos interneto svetainėje pateiktą [internetinę formą](#).

Prie prašymo turite pridėti skundo arba policijai pateikto pranešimo kopiją. Prašymas turi būti pateiktas per vienus metus nuo nusikaltimo padarymo dienos.

■ Paskutinis naujinimas: 28/01/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.